Cymraeg mewn Ymarfer Proffesiynol 2
2025-26

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

Darlith 11 : Adborth ac Adborth

Peniarth .cymru
RHAGOR iaith
CANOLFAN GWASANAETHAU CYMRAEG
WELSH LANGUAGE SERVICES CENTRE

Allwedd:

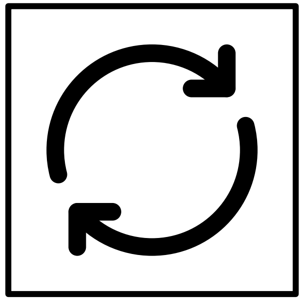

Drilio

Ymarfer ar lafar (yn unigol)

Tasg wrando

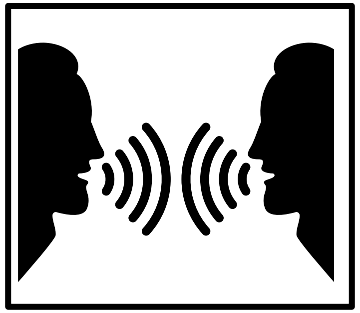

Gwaith pâr

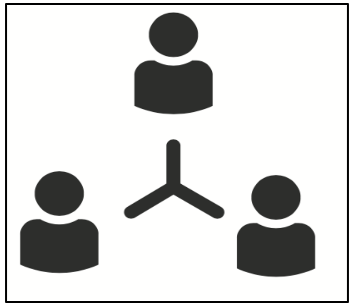

Grŵp o dri

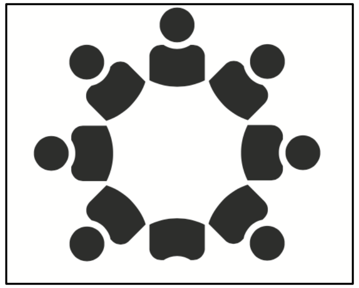

Gwaith grŵp

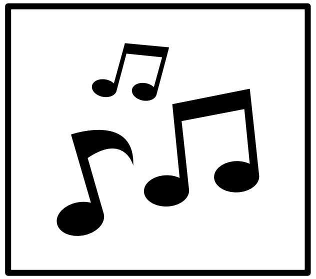

Amser canu

Gwaith ar y byrddau gwyn

Tasg ysgrifennu

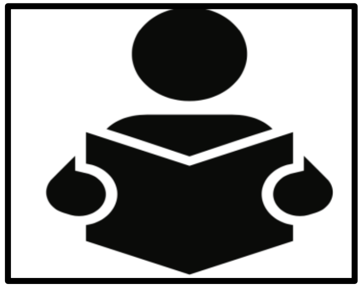

Tasg ddarllen

Help llaw

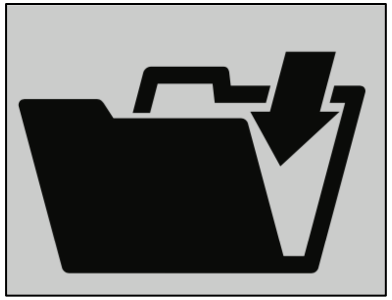

Tystiolaeth i'r Portffolio

Nod y ddarlith:

- Adolygu'r Treiglad meddal.
- Adborth.

Cywir neu Anghywir?

Gwrandewch yn gofalus, plant.

Yn + ansoddair = **treiglad meddal**.
Cyfarch = **treiglad meddal**.

Cywir neu Anghywir?

Mae ei waith yn daclus dros ben.

✓

Mae **ei w**aith yn daclus dros ben.
'Ei' gwrywaidd= **treiglad meddal**.

Cywir neu Anghywir?

Dydy dy gwaith cartref ddim yn y bag.

Dydy **dy w**aith cartref ddim yn y bag.

Treiglad meddal ar ôl ‘dy’

Cywir neu Anghywir?

Bydda i'n gadael am dau o'r gloch heddiw.

Bydda i'n gadael **am dd**au o'r gloch heddiw.

Treiglad meddal ar ôl arddodiaid.

Cywir neu Anghywir?

Mae dwy gadair ar goll yn dy ddosbarth di.

Mae **dwy** **<u>g</u>**adair ar goll yn **dy** **<u>dd</u>**osbarth di.

Cywir neu Anghywir?

Mae'r llun yna'n wych ac yn liwgar, Twm.

Mae ansoddeiriau'n **treiglo'n feddal** ar ôl 'yn' ond dim 'll' a 'rh'.

Mae ei fag e'n drwm.	Rho'r ddau lyfr yna ar y fy nesg.	Roedd y disgyblion yn gweithio'n galed.
Doedd e heb fynd ar y bws.	Mae dy lawysgrifen yn daclus iawn.	Eisteddwch yn dawel, blant.

Mae treiglad meddal ar ôl y rhagenw ‘ei’ gwrywaidd.	Mae enwau yn treiglo’n feddal ar ôl ‘dau’ a ‘dwy’.	Mae ansoddeiriau yn treiglo’n feddal ar ôl ‘yn’.
Bydd treiglad meddal ar ôl yr arddodiaid	Mae treiglad meddal ar ôl y rhagenw ‘dy’	Rhaid treiglo’n feddal wrth gyfarch.

Disgrifiwch y cawr.

pen
trwyn
trowsus
ceg
breichiau
gwallt
mwclis
cleddyf
coesau
llygaid

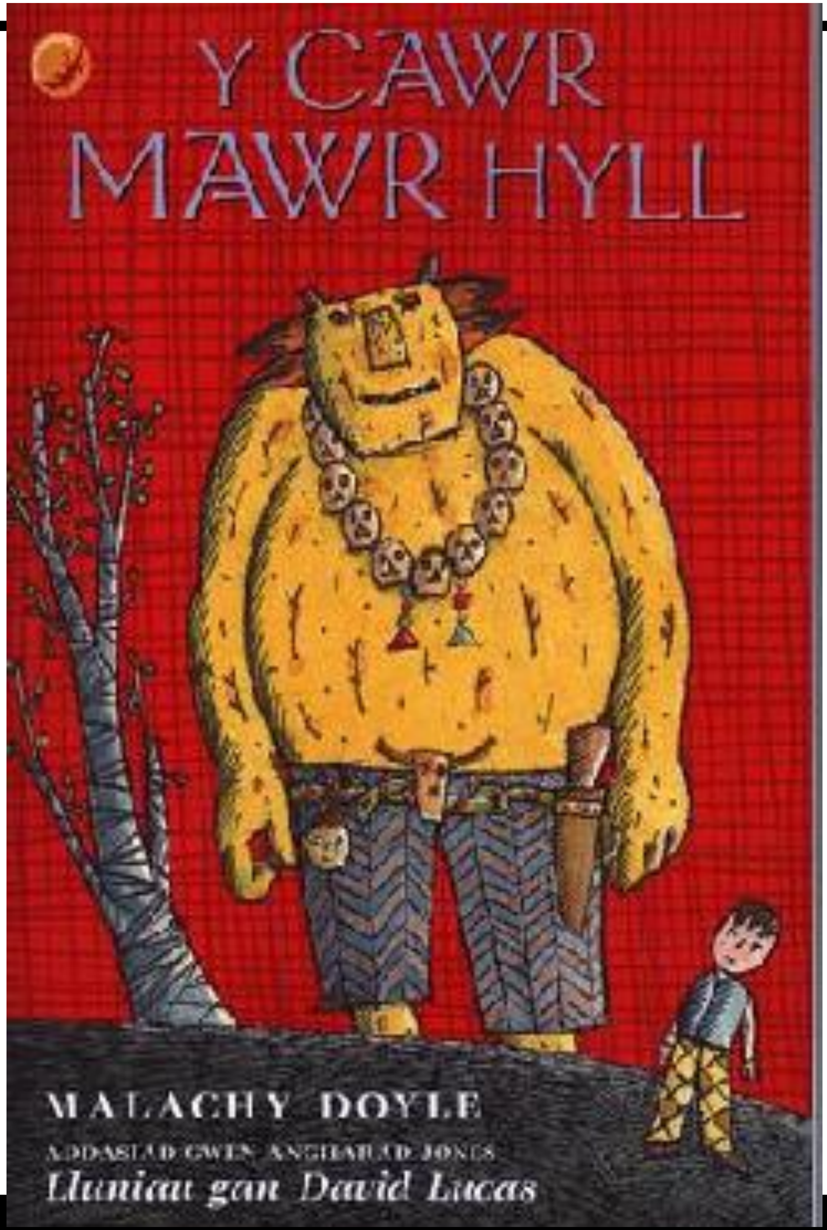

Canmoliaeth a tharged

Geiriau canmol

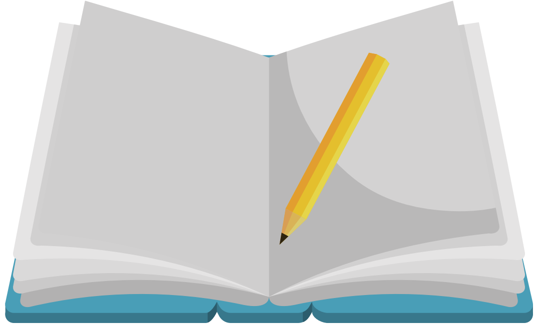

Eithaf da

Da iawn, bawb

Ardderchog

Bendigedig

Llongyfarchiadau

Rhagorol

Gwych

Gwaith gwych
Gwaith taclus
Gwaith bendigedig
Gwaith da
Gwaith rhagorol

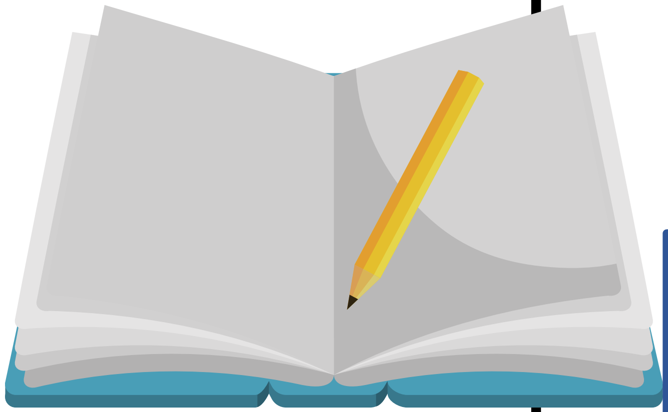

Dim treiglad gan ei fod yn disgrifio enw gwrywaidd.

Ymdrech dda

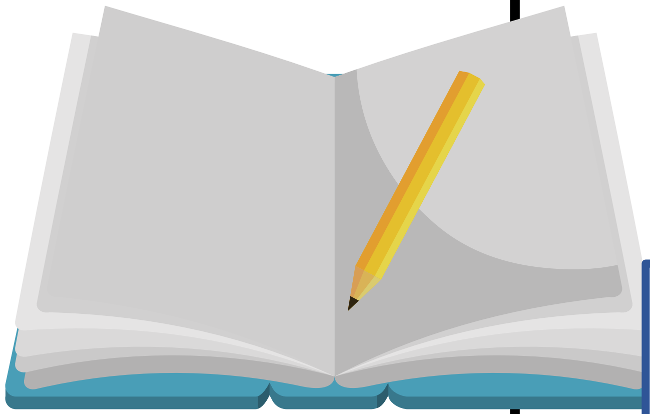

Treiglad meddal gan ei fod yn disgrifio enw benywaidd.

Gwell

Gwell o lawer

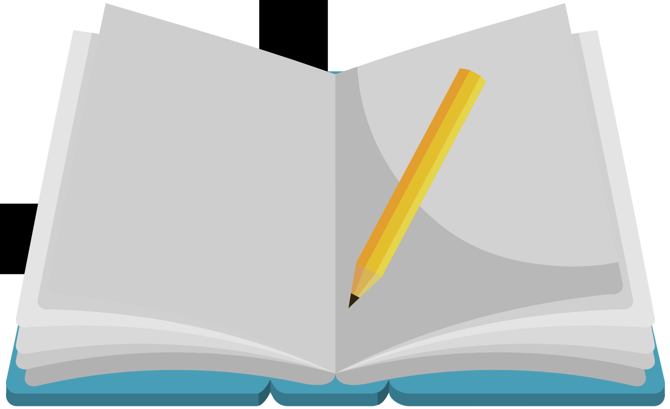

Gorchmynion eto!

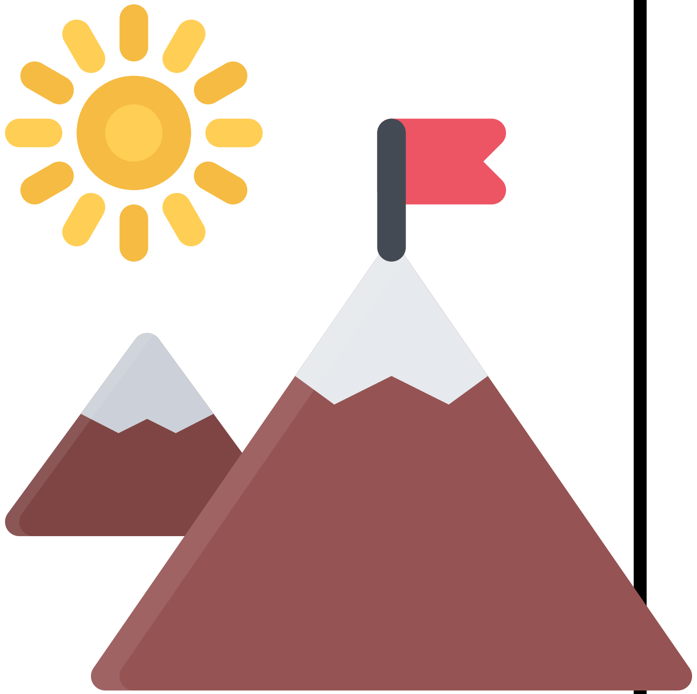

Dal ati!

Daliwch ati!

Gorchmynion eto!

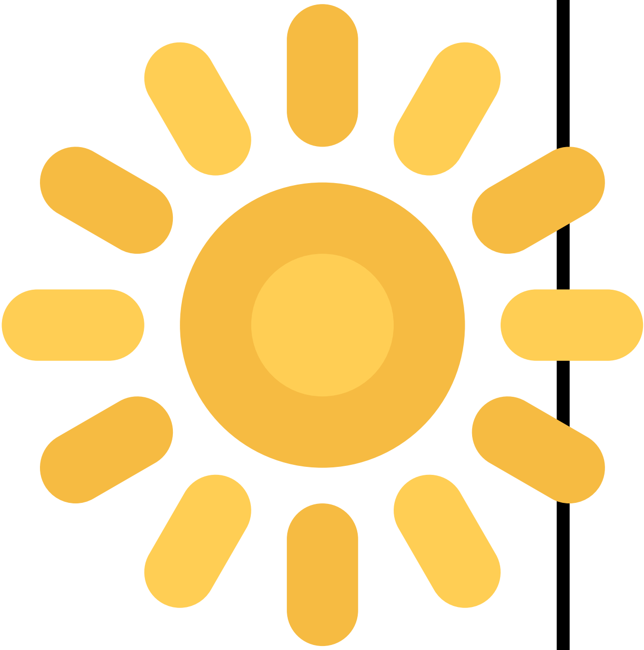

Ceisiwch eto!

Ceisia eto!

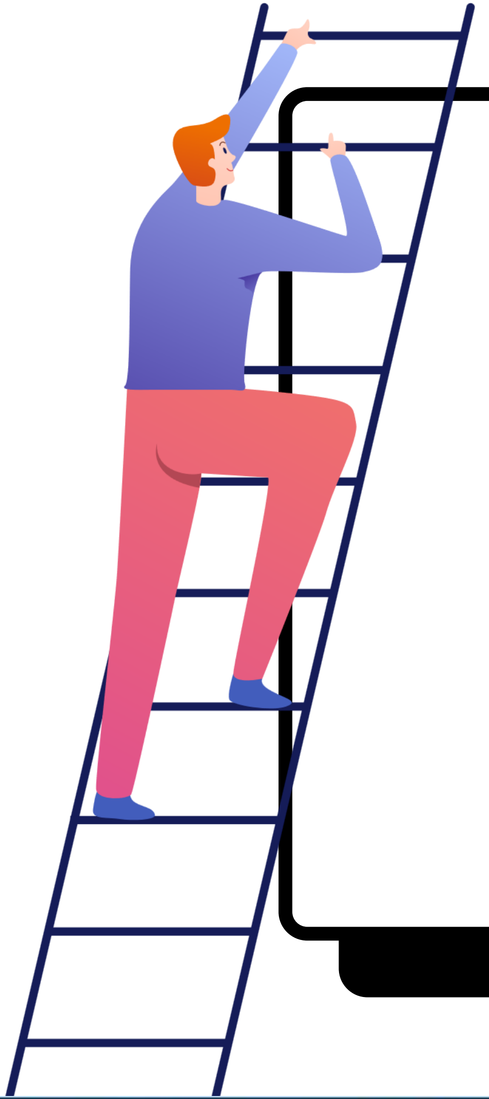

Ymestyn....

Rydych chi’n gweithio’n **dd**a heddiw.

Rwyt ti’n gweithio’n **dd**a heddiw.

Rydych chi wedi gweithio'n dda heddiw.

Rwyt ti wedi gweithio'n dda heddiw.

Diolch am dy waith caled!

Diolch am eich gwaith caled!

YMESTYN

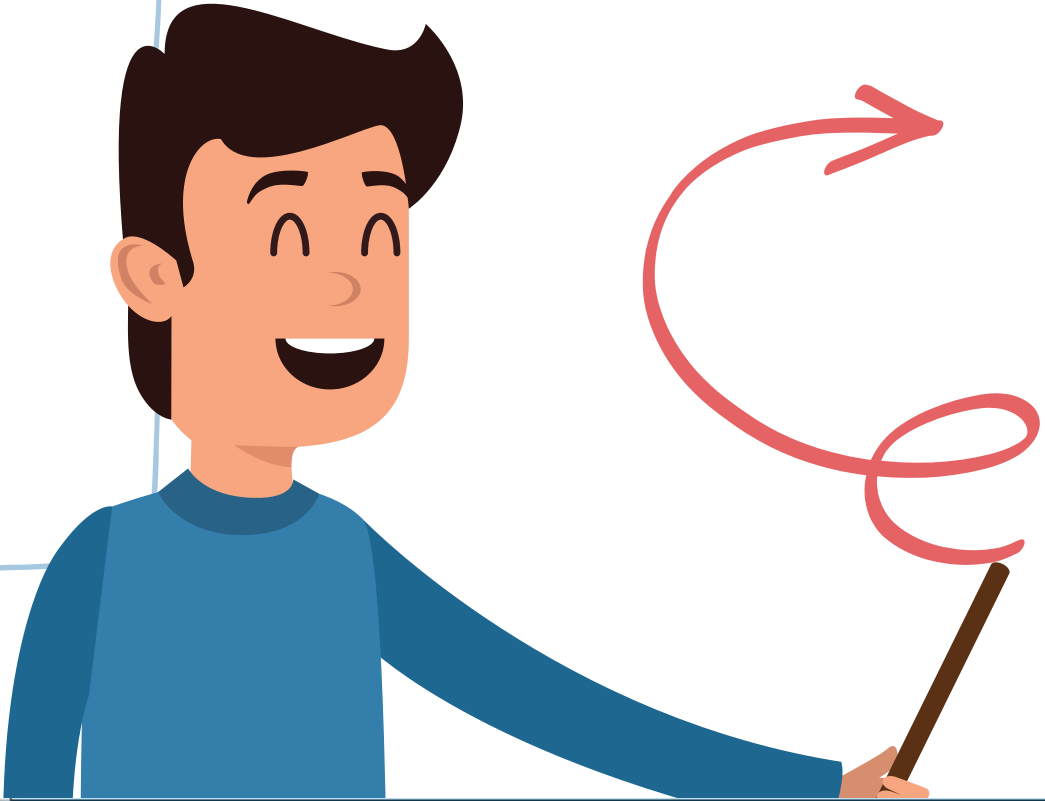

Dylech chi...

Dylet ti...

...ganolbwyntio.

...wirio dy waith.

...ofyn am help.

Dylech chi...

...ganolbwyntio.

...wirio eich gwaith.

...ofyn am help.

Treiglad Meddal

canolbwyntio	→	ganolbwyntio
gwirio	→	_wirio
gofyn	→	_ofyn

Hoffwn i...

Hoffwn i i chi...

Hoffwn i i ti...

...ganolbwyntio.

...wirio dy waith.

...ofyn am help.

Hoffwn i i chi…

...ganolbwyntio.

..wirio eich gwaith.

...ofyn am help.

Rhaid i adborth effeithiol fod yn ...

ddealladwy.

galonogol.

adeiladol.

glir.

gywir.

amserol.

gyson.

Pwrpas rhoi adborth ydy...

gwneud i ddysgwyr feddwl.

helpu'r dysgwr i ddeall y gwaith yn well.

canmol ymdrech

cyfeirio at y meini prawf llwyddiant.

helpu'r dysgwr i wneud cynnydd.

dangos sut mae symud ymlaen.

helpu'r dysgwr i werthuso.

Cyfle i drafod: Dulliau asesu.

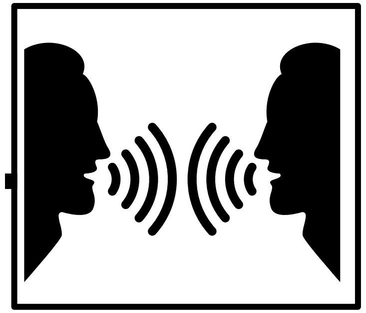

Beth ydy'ch profiadau chi?

Marcio

Dylai adborth cadarnhaol a chyson gryfhau cymhelliant y disgyblion. Wrth farcio ni ddylid gor-gywiro, mae hyn yn tanseilio hyder yr unigolyn. Rhaid canolbwyntio ar gywiro rhai gwallau ar y tro. Rhaid meddwl felly am y gwallau yn nhrefn blaenoriaeth ac yn unol â gallu'r disgybl. Gellir defnyddio llythrennau neu symbolau yn ymyl y ddalen neu ar y gwaith ei hun sy'n ddealladwy i'r disgyblion ac yn unol â pholisi marcio'r ysgol/adran.

Wrth ddrafftio gwaith gall disgyblion farcio eu gwaith unigol ynghyd â gwaith eu cyfoedion yn adeiladol. Bydd hyn yn eu gwneud yn llai dibynnol ar yr athro/athrawes ac yn meithrin cyfrifoldeb dros gywirdeb ieithyddol. Bydd y disgybl felly yn fwy tebygol o sylwi ar y cywiro. Anogir iddynt wneud hyn drwy ddefnyddio pensil.

Côd Marcio

S / ⬭	Cam sillafu (geiriau syml a thermau pynciol)
▭	Atalnodi (atalnod llawn, priflythrennau)
P //	Paragraff newydd
Uwcholeuo	Ail ysgrifennu un frawddeg flêr
Cyst /	Gwall cystrawen
Tr ◡	Cam dreiglad: gosod bwa rhwng dau air i ddynodi'r treiglad, e.e. fy gwaith
( )	Berf anghywir
I.S.	Idiom Saesneg
G.S.	Gair Saesneg
✓✓	Sylwadau da

'Gair yn Gymorth' golygwyd gan Manon Wyn Siôn

Cyfle i drafod: Rhannu arferion da

Arferion da

- Annog disgyblion i wirio a golygu eu gwaith eu hunain/cyfoedion cyn ei gyflwyno i'r athro
- Uwcholeuo 5 gwall i'w cywiro
- Gwneud un dymuniad ieithyddol wrth ddilyn polisi Dwy Seren a Dymuniad
- Defnyddio Cysill
- Ail ysgrifennu un frawddeg flêr

'Gair yn Gymorth' golygwyd gan Manon Wyn Siôn

Adborth.

Tynnu sylw at y meini prawf llwyddiant

Adborth.

Rhoi adborth ar lafar?

Adborth.

Adborth ysgrifenedig

Adborth.

Canolbwyntio ar adran o'r gwaith e.e. blwch melyn

Adborth.

Adborth dosbarth cyfan ar un daflen

Adborth.

Kahoot!

Tasgau

cystadleuol

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David
Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales
www.athrofa.cymru

Adborth.

Cwestiynu’n effeithiol

3. Rhoi adborth ar lafar ac yn ysgrifenedig yn cynnwys targedau ystyrlon unigol:

Mae angen i'r adborth llafar ac ysgrifenedig gynnwys sylwadau adeiladol sy'n nodi cryfderau a thargedau penodol ar sut i wella mewn iaith addas i allu'r disgybl. Dylai'r sylwadau fod yn seiliedig ar yr amcanion dysgu a'r meini prawf a osodwyd a dylid rhoi amser digonol i ddisgyblion ystyried y sylwadau a wnaed, gwneud cywiriadau a defnyddio'r adborth er mwyn gwella eu gwaith.

Iaith Dargedu

Rhan annatod o'r broses gosod targedau yw bod yr athro yn gosod targedau i sicrhau cynnydd yng ngwaith y disgybl.

Berfau Perthnasol Targedu (i'r athro) **Modd Gorchmynnol**	
Ffurfiau cwmpasog	**Ffurfiau cryno (Ti)**
Mae'n rhaid i ti ddarllen	Darllena
Mae'n rhaid i ti ysgrifennu	Ysgrifenna
Mae'n rhaid i ti esbonio	Esbonia
Mae angen i ti sicrhau	Sicrha dy fod yn …
Mae angen i ti drefnu	Trefna dy waith …
Mae angen i ti adolygu	Adolyga'n drwyadl …
Mae angen i it geisio	Ceisia
Mae angen i ti wirio	Gwiria

'Gair yn Gymorth' golygwyd gan Manon Wyn Siôn

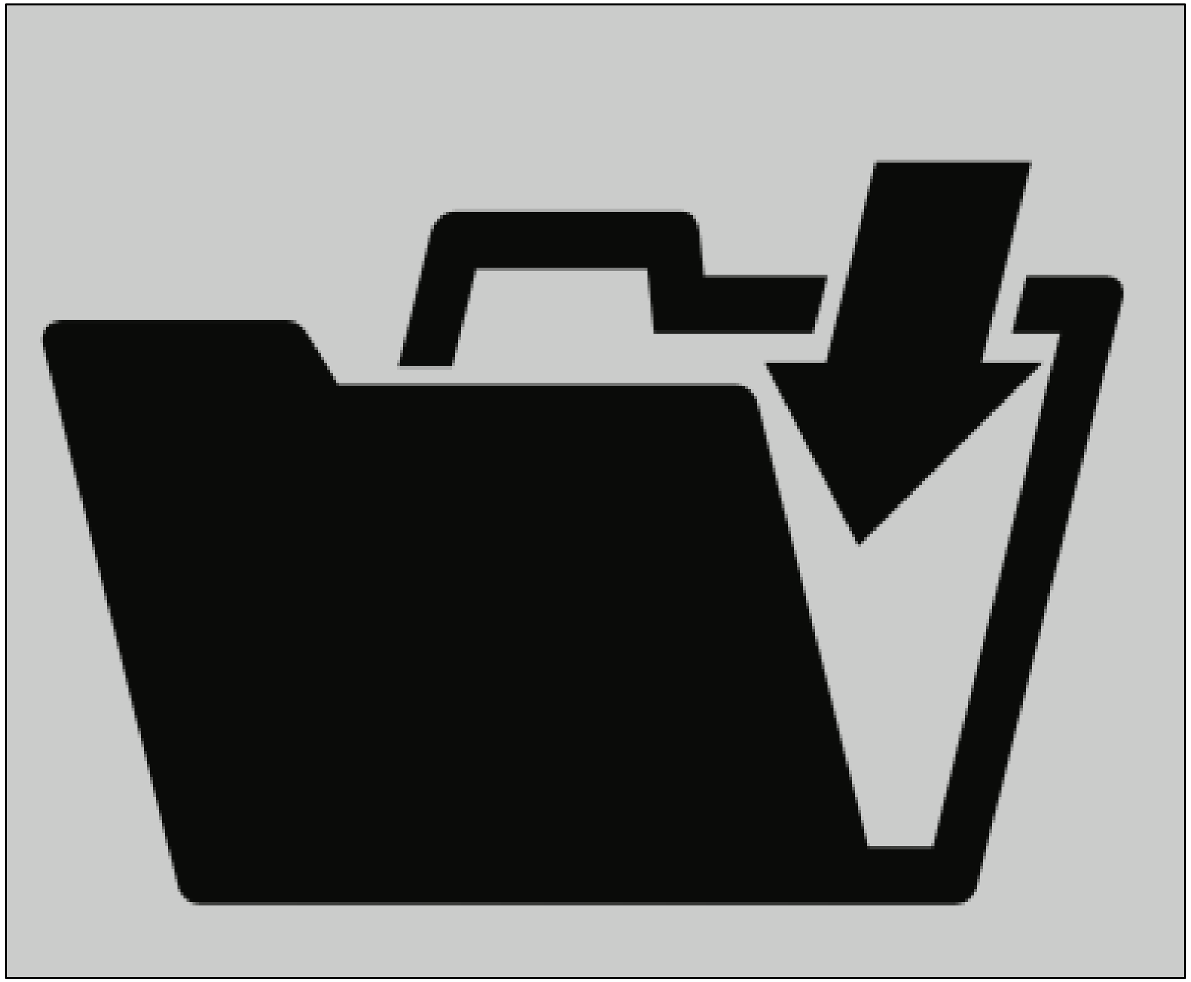

Amser gwirio:

- Llafar
- Gwrando
- Darllen
- Ysgrifennu

Munud i feddwl ...

Pa dechnegau caffael iaith a ddefnyddiwyd yn y ddarlith hon?

Tasg ysgrifennu

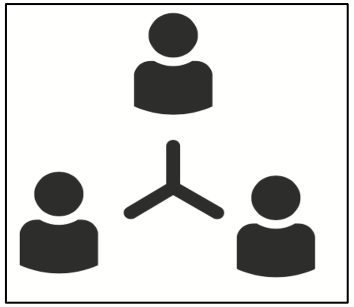

Grŵp o dri

Help llaw

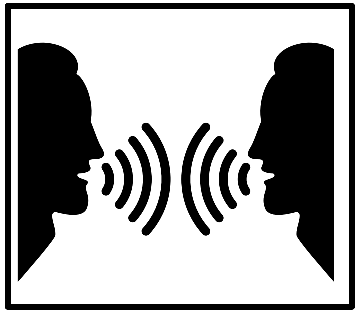

Gwaith pâr

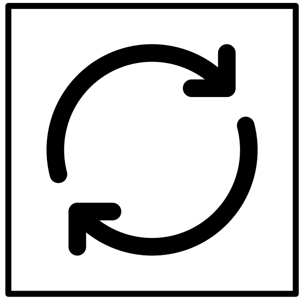

Drilio